

Warszawa, 15 czerwca 2007 r.

Fundacja Greenpeace Polska
ul. Włoska 10
00-777 Warszawa
tel.(22) 851 26 42
fax. (22) 841 46 83

Pan Krzysztof Tchórzewski
Wiceminister Gospodarki

Pan Andrzej Kania
Dyrektor Departamentu Energetyki

Ministerstwo Gospodarki
Ul. Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

dotyczy: Prac nad aktualizacją Polityki energetycznej Polski do 2025 r.

Szanowny Panie Ministrze, Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z toczącymi się obecnie pracami nad aktualizacją Polityki energetycznej Polski, Greenpeace przedstawia swoje stanowisko w tej sprawie.

Polityka energetyczna jest ważnym dokumentem, który nie tylko nadaje kierunek sektorowi energetycznemu i decyduje o bezpieczeństwie kraju, ale też skutki jej realizacji decydują o naszej przyszłości w skali kraju i świata. Produkcja energii jest głównym źródłem emisji gazów cieplarnianych, a zmiany klimatu są największym zagrożeniem, przed którym stoi obecnie ludzkość. Jeśli mamy uniknąć najgorszego scenariusza, wynikającego ze zmian klimatu, polityka energetyczna musi być podporządkowana imperatywowi zmniejszenia emisji. Takie samo stanowisko zajmuje Komisarz Unii Europejskiej ds. Energii Andris Piebalgs (wygłosił je w Warszawie w lutym br. w obecności Ministra Piotra Woźniaka). Naukowcy z Międzynarodowego Panelu ds. Zmian Klimatu uznali, że prawdopodobieństwo, iż to człowiek przyczynia się do globalnego ocieplenia wynosi 90%. W związku z tym znaczna większość naukowców jest zgodna, że w najbliższej dekadzie emisja gazów cieplarnianych musi się ustabilizować, a do połowy wieku świat musi ograniczyć ją o połowę, żeby wzrost średniej temperatury nie przekroczył 2°C w stosunku do epoki przedindustrialnej. Jest to zarazem celem strategicznym Unii Europejskiej, potwierdzonym na ostatnim szczycie Rady Europejskiej 8 marca br. Rada postanowiła również, że działania przeciw zmianom klimatu muszą być podjęte możliwie szybko i zdecydowanie (1).

Polska, jako kraj, którego energetyka jest całkowicie zdominowana przez węgiel musi podjąć aktywne działania w tym kierunku. Oznacza to konieczność wprowadzenia imperatywu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych do polityki energetycznej. W tym miejscu należy podkreślić, że zmniejszanie emisji nie zahamuje rozwoju gospodarki – wręcz przeciwnie, to właśnie brak działań doprowadzi do kolosalnych strat materialnych, finansowych i ludzkich, powodując zachwianie gospodarki. Potwierdza to raport Sterna, który mówi, że świat musi od dziś przeznaczać na walkę z globalnym ociepleniem 1% swojego dochodu brutto, w przeciwnym wypadku będzie tracił do 20% globalnego PKB rocznie (2).

Polska ma znaczące zasoby odnawialnych źródeł energii, które są w stanie pokryć blisko połowę naszego zapotrzebowania na energię pierwotną (3). Jedyne przestawianie gospodarki na odnawialne źródła energii i jednocześnie zmniejszanie jej energochłonności może nas uchronić przed poważnymi konsekwencjami zmian klimatu w ciągu najbliższych dekad. Zmniejszanie zużycia energii oraz rozproszona produkcja w oparciu o lokalne, krajowe zasoby odnawialnych źródeł są zarazem gwarantem bezpieczeństwa energetycznego w długim okresie.

Niestety obowiązująca obecnie w Polsce polityka energetyczna stoi w sprzeczności z tymi założeniami. Zakłada wzrost zapotrzebowania na energię finalną o 55% do 2025 r. oraz znaczący wzrost zapotrzebowania na energię pierwotną i to w sytuacji, gdy nasza gospodarka jest ponad dwa razy mniej efektywna od unijnej (UE-15). Przekłada się to bezpośrednio na wzrost emisji gazów cieplarnianych. Zarazem polityka nie nadaje żadnych priorytetów odnawialnym źródłom energii i efektywności energetycznej, koncentrując się na utrzymaniu status-quo – scentralizowanej produkcji energii opartej na paliwach kopalnych. Polityka zakłada też wprowadzenie energetyki atomowej, bez rachunku ekonomicznego i analizy kosztów zewnętrznych oraz bez uzasadnienia. Co więcej dokument ten został przyjęty bez konsultacji społecznych i nie przeprowadzono dla niego prognozy oddziaływania na środowisko.

Biorąc powyższe kwestie pod uwagę, Greenpeace stoi na stanowisku, że prace nad aktualizacją polityki energetycznej nie mogą polegać na wprowadzeniu pobieżnych zmian, lecz dokument ten musi zostać głęboko zrewidowany, a jego przyjęcie musi się odbyć w inny sposób niż to miało miejsce w 2005 r.

Zdaniem Greenpeace w pracach nad aktualizacją polityki należy przyjąć następujące założenia:

1. Zintegrowanie polityki energetycznej z polityką klimatyczną.
2. Dążenie do rozłączania wzrostu gospodarczego od wzrostu emisji gazów cieplarnianych.
3. Dążenie do hamowania wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło.
4. Nadanie priorytetu odnawialnym źródłom energii, efektywności energetycznej (w tym kogeneracji) oraz decentralizacji produkcji energii, z przypisaniem konkretnych zadań wykonawczych dla poszczególnych obszarów.
5. Jednym z tych zadań powinno być przeprowadzenie analizy barier w wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (OZE) we współpracy z tym sektorem i podjęcie działań w celu ich likwidacji.
6. Uznanie, że rozwój efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz energetyka rozproszona zwiększy bezpieczeństwo energetyczne państwa.
7. Długoterminowe kierunki działań do 2025 r. muszą zawierać oddzielny rozdział poświęcony przeciwdziałaniu zmianom klimatu, z przedstawieniem zadań wykonawczych i celów redukcji emisji na poszczególne lata.
8. Wykluczenie energii atomowej i sekwestracji dwutlenku węgla, które są kosztowne, odległe w realizacji i nie stanowią rozwiązania dla problemu globalnego ocieplenia.
9. Wypracowanie spójnego systemu wsparcia dla kogeneracji.
10. Przeprowadzenie prac prognostyczno-analitycznych od początku i przeprowadzenia rachunku korzyści i kosztów dla poszczególnych wariantów prognozy, z uwzględnieniem kosztów zewnętrznych, w szczególności wpływu realizacji polityki na zmiany klimatu.
11. Transpozycja nowych celów unijnych: 3x20% do 2020 r.:
 - Udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju nie może być niższy niż 14%, zgodnie ze Strategią rozwoju energetyki odnawialnej przyjętą w 2001 r.);
 - Cel redukcji emisji gazów cieplarnianych nie może być niższy niż 40% zgodnie z Polityką klimatyczną Polski (przyjęta w 2003 r.);
 - Cel efektywności energetycznej – energochłonność gospodarki musi spaść do obecnego poziomu EU-15.

Greenpeace domaga się, aby prace nad aktualizacją były prowadzone w sposób umożliwiający udział strony społecznej na możliwie wczesnym etapie, zgodnie z Konwencją z Aarhus. Oznacza to m.in. że założenia zostaną skonsultowane ze stronami zainteresowanymi, w tym z organizacjami ekologicznymi i sektorem energetyki odnawialnej.

Ponadto na podstawie art. 40 ustawy "Prawo ochrony środowiska" domagamy się, aby przeprowadzono postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji polityki.

Nasze postulaty są logiczną konsekwencją uznanych danych naukowych i kierunku wytyczonego przez Unię Europejską oraz prawdziwie uczciwego podejścia do problemu bezpieczeństwa energetycznego. Oczekujemy ich uwzględnienia i odpowiedzi na nasze stanowisko w terminie do 29 czerwca.

Z poważaniem,

Maciej Muskat

dyrektor Greenpeace Polska

Magdalena Zowsik

koordynatorka kampanii energetycznej Greenpeace
tel. 513 172 537
e-mail: magdalena.zowsik@greenpeace.pl

Przypisy:

- (1) Konkluzje prezydencji, Bruksela 8-9 marca 2007 r.
- (2) Stern Review on the Economics of Climate change, 2007.
- (3) Europejskie Centrum Energii Odnawialnej 2004. Rola i znaczenie odnawialnych zasobów energii w zaopatrzeniu kraju w paliwa energię w perspektywie średnio i długookresowej.